

1 oktober 2023

(26ste zondag van het jaar start octaaf Rozenkrans)

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders,

Op 10 oktober is het zestig jaar geleden dat Édith Piaf overleed. Haar persoonlijkheid, haar muziek, haar rollende ‘r’ blijven stevig verankerd in het collectieve geheugen. Zo ook het zinnetje “Non, rien de rien, non je ne regrette rien”. Regelmatig hoor je het mensen citeren, en af en toe staat het bij een overlijdensbericht in de krant. Een heel merkwaardige uitspraak is het eigenlijk. Want als we dit adagium volgen, dan is de sterke persoon diegene die over niets spijt wil betonen.

Tertullianus, een kerkvader uit de tweede eeuw, noemde het vermogen om spijt te betonen nochtans iets goddelijks, iets dat zijn oorsprong heeft in God. Het is een van de mooiste gedachten van ons christelijk geloof, dat – wat we ook misdaan hebben – het voelen van spijt reeds een van God gegeven moment is, een moment waarbij we reeds staan in Gods genade. Het voelen van spijt is al een influistering van Gods Geest. In mijn opinie is een van de grootste menselijke kwaliteiten, wat iemand écht tot een sterke persoon maakt, dan ook het vermogen om die spijt te hanteren en om te zetten in het aanbieden van excuses en eventueel herstel. Kunnen sorry zeggen aan elkaar. Erkennen dat je fout bent geweest. Je eigen ego ondergeschikt maken aan waarheid en gerechtigheid.

Dat is ook het knappe aan de tweede zoon die in het Evangelie van vandaag ter sprake komt. Aanvankelijk wijst hij de oproep van zijn vader om in de wijngaard te werken af. Maar even later heeft hij spijt. Hij bekeert zich, hij keert zich om, keert terug op zijn schreden en gaat alsnog aan het werk. De eerste zoon daarentegen bewijst zijn vader enkel lippendienst. Zijn 'ja' blijft een lege doos. Misschien heeft ook hij spijt gekregen, op het moment dat zijn jongere broer aan de slag is gegaan? Misschien... het Evangelie zwijgt erover.

Net als in het Evangelie dat we vorige zondag gelezen hebben, staat de wijngaard voor het Rijk Gods. En dit Rijk Gods wordt ons gepresenteerd als een uitnodiging, in vrijheid te nemen of te laten. Soms zijn we rijkelijk laat met ons antwoord op deze uitnodiging – arbeiders van het laatste uur – en soms zijn we eerder geneigd de uitnodiging af te slaan. Dan denken we dat ons eigenbelang elders beter zal worden gediend. Maar God is geduldig. Met zachte kracht trekt Hij ons tot zich. En dan gebeurt het dat we spijt krijgen. Omdat we aanvankelijk 'nee' hebben gezegd. Of omdat we de uitnodiging onbeantwoord hebben gelaten. Het is een gelegenheid om ons om te keren, van onze zijweg terug te komen om opnieuw Gods weg te gaan. Dat is de rechte weg waarover de profeet Ezechiël spreekt, niet de kronkelpaden die wij voor onszelf hebben gebaad.

Voor wie zich een moment laat leiden door Gods Geest, voor wie zijn hart laat bewegen tot spijt, is er vergeving in Gods Rijk. Dát is de ervaring van het Evangelie. Het is de ervaring van de tollenaars en van de ontuchtige vrouwen. Want bij Jezus, in wie Gods Rijk aanbreekt, vinden zij vergeving. En allicht is het inderdaad gemakkelijker voor hen om vergeving te vragen. Want zij worden sowieso al als verschoppelingen aanzien, en hebben dus geen last meer van een gigantisch ego dat hen verhindert om spijt te tonen en vergeving te vragen. Dat ligt een pak lastiger bij de hogepriesters en de oudsten van het volk, die zich als gerechtvaardigd beschouwen. Zijn zij nog in staat tot échte spijt, of blijft het bij het gemompel van wat woorden zonder een bekering van het hart, zoals bij de oudste zoon?

Zusters en broeders, houden wij onze blik gericht op Jezus, in wie wij vergeving vinden. Zoals Édith Piaf het – veel juister ditmaal – zong in een

ander lied, over een man die tot Jeruzalem nadert, naamloos, maar eigenlijk Jezus is: “dans ses yeux, il y a le pardon du monde / de son coeur se répand tout l’amour du monde / de ses mains, a surgi la lumière du monde”. In zijn ogen ligt de vergeving en de heling waar onze wereld zo naar snakt. Amen.